

1.1 Meilės spalvos

Visais laikais jausmai turėjo itin stiprią galią. Jausmai – tai emociniai išgyvenimai, išreiškiantys asmenybės motyvaciją ir glūdintys žmogaus viduje. Nuo jausmų priklauso daugybės su jais susietų situacinių emocijų turinys ir kryptis, pavyzdžiui, keičiantis aplinkybėms meilės jausmas sukelia džiaugsmą, pasididžiavimą mylimuoju, simpatiją jo draugams, sielvartą dėl nelaimės, apmaudą dėl klaidos, pavydą ir kita. Todėl jausmų galia yra be galo stipri ir kiekviena emocija skirtingai suteikia spalvų meilės jausmui.

Pagal „Visuotinę lietuvių enciklopediją“

Spalvų simboliai

Raudona – ryški, signalinė kraujo spalva. Simbolizuoja saulę, ugnį, gyvenimą, vaisingumą, šilumą, energiją, jėgą, narsumą, pergalę, kraują, tragediją, karą, pavojų, draudimą. Tai ir karalių, didikų, dievų spalva, primenanti apie gėrį ir džiaugsmą, meilę ir neapykantą, turtą ir laimę.

Rožinė – rožės spalva. Simbolizuoja romantiškumą, moterišką švelnumą, lyriškumą ir sveikatą.

Smėlio ir dramblio kaulo – simbolizuoja susijungimą. Dramblio kaulo spalva simbolizuoja ramumą ir malonumą. Smėlio spalvos simbolizuoja ramybę ir paprastumą.

Geltona – aukso, saulės spalva. Tai labai priešingas prasmes turinti spalva. Tai saulės šviesos, aukso, gintaro, rugių lauko spalva – amžinybės ir pastovumo, simbolizuoja brandumą. Tačiau nuo XII amžiaus simbolinė geltonos spalvos reikšmė ėmė keistis ir įgijo neigiamą vertinimą: tapo išdavystės, melo, veidmainystės, godumo, pinigų, pavydo spalva.

Mėlyna – viena pagrindinių spektro spalvų. Erdvių, oro ir tolių, kalno ir vandens, ledo, šešėlių spalva, reiškianti ramybę, amžinybę, dėkingumą, sąžiningumą, kilnumą, mąstymą ir protą, elegantiškumą, draugiškumą ir meilę, mistiką. Kartu tai begalybė ir tuštuma, iš kurios kilo visa gyvybė. Taip pat simbolizuoja tyrumą, dangų ir visa, kas su juo susiję: dieviškumą, tiesą, pastovumą ir ištikimybę.

Turkis, žalsvai mėlyna – simbolizuoja rafinuotumą. Akvamarinas simbolizuoja vandenį.

Violetinė – rausvai mėlyna spalva, kartais vadinama lelijine arba alyvine. Sudėtingiausia ir mistiškiausia spektro pabaigos spalva, su kuria siejamas džiaugsmas, optimizmas ir nusivylimas, pasitikėjimas ir apgaulė, realybė ir mirażas, ramybė ir drama, sėkmė ir nesėkmė. Tai valdžios ir galios, didybės ir tei-

1.1 Meilės spalvos

singumo, pusiausvyros (dvasios ir kūno, meilės ir išminties), saiko ir saikingumo simbolis. Krikščionybėje – Kristaus kančių, skausmo, nuodėmės, liūdesio, gedulo, pasiryžimo ir teisybės spalva. Tautosakoje violetinė spalva – ištikimybės simbolis.

Levandų simbolizuoja moteriškumą, malonę ir eleganciją.

Oranžinė – rausvai gelsva spalva. Artima geltonai ir aukso spalvai. Simbolizuoja ne tik saulę, karštį, liepsną, prabangą ir pyktį, demoniškumą, herojiškumą, panieką, perdėtą puošnumą, bet ir draugiškumą, vedybas, intelektą. Tai žilos senatvės spalva, labai gerbiama Indijoje. Kartu – signalinė spalva, įspėjanti apie esamą ar galimą pavojų.

Žalia – žolės spalva. Gamtos, gyvenimo, pavasario, jaunystės, sveikatos, ilgaamžiškumo, nemirtingumo, rojaus spalva, reiškianti viltį, džiaugsmą, ramybę. Veikia raminamai, laiduoja saugumą ir laisvą kelią. Kartu simbolizuoja kasmetinį augalų atsinaujinimą ir vandenį, gyvybę ir gyvybingumą, dvasios brandumą, grožį ir laimę, šviežumą, vasarą. Krikščionybėje ši spalva yra tarp pragaro raudonumo ir dangaus mėlynės, reiškia amžinojo gyvenimo ir išganymo viltį. Kartu tai liturginė spalva, reiškianti kasdienybę.

Ruda – tamsiai geltona, durpių spalva. Siejama su kuklumu, neturtu, nuopuoliu, žeme ir rudeniui. Kartu tai išmintis ir pusiausvyra. Viduramžiais ruda spalva simbolizavo dvasios mirtį ir degradaciją, pasaulio žemiškųjų malonumų atsižadėjimą, gedulą. Keli krikščionių vienuolių ordinai ją pasirinko kaip pasitraukimo iš pasaulio ženklą.

Pilka – pelenų spalva, tarpinė tarp baltos ir juodos. Reiškia ramybę, taikingumą, santūrumą ir nuolankumą, tamsą ir liūdesį, tarpininkavimą ir neapibrėžtumą, yra visa išlyginančios teisybės simbolis. Krikščionybėje simbolizuoja kūno mirtį ir sielos nemirtingumą, prie Paskutinės vakarienės stalo Kristus vaizduojamas vilkįs pilkais rūbais. Tai pavidalus keičiančių mirusiųjų ir dvasių spalva.

Balta – sniego, pieno spalva. Tai angelų spalva, siejama su švelnumu, reiškia tyrumą, šviesą ir dvasinį atgimimą, išmintį, dieviškumą, gyvybę, džiaugsmą, gėrį, sėkmę, švarą. Pirmykštis žmogus baltą spalvą siejo su gerosiomis dvasiomis, pergale prieš piktašias jėgas, santarve tarp gyvųjų ir mirusiųjų. Todėl balta spalva dažna vestuvių ir mirties apeigose. Krikščionybėje tai liturginė kalėdinio ir velykinio laikotarpio, Kinijoje ir Japonijoje – gedulo spalva.

Lionė Lapinskienė „Simbolinių reikšmių žodynas“

1.1 Meilės spalvos

Perskaitykite Janinos Degutytės eilėraštį „Meilė“. Atsakykite į klausimus ir atlikite užduotis.

Meilė

Jeigu tu ateisi,
Tai ateik kaip saulė.
Ir tokia skaisti,
Ir tokia karšta.
Volunge aš perlėksiu pasaulį
Spindulių tavųjų nušviesta.
Viską rasiu, viską aš panešiu
Su tavim lyg ant pavasario sparnų.
Mažesnės tavęs, išmėtytos po grašį –
Aš nepriimu – nedalinu.
Jei ateisi,
Tai kaip saulė tik ateik.
Ir tokia skaisti,
ir tokia šventa.
Jei ne saulė tu, jei vario moneta, –
Nesiartink! Man tokios nereik.

Janina Degutytė

Klausimai

1. Kieno vardu kalbama eilėraštyje?
2. Įvardykite eilėraščio adresatą. Į ką yra kreipiamasi?
3. Raskite ir išrašykite citatą apie tai, kokios meilės laukia lyrinis eilėraščio žmogus.
4. Kaip lyrinį subjektą gali paveikti atėjusi meilė? Kaip manote, kodėl meilės ilgimasi? Atsakykite savais žodžiais.
5. Raskite ir išrašykite eilėraštyje vyraujančias spalvas ir simbolius: *saulė, volungė ir kt.* Pamąstykite, ką spalvos ir simboliai simbolizuoja šiame eilėraštyje.
6. Remkitės spalvų aprašymais ir paašškinkite jų reikšmes.
7. Pasirinkite vieną eilėraščio epizodą ir jį iliustruokite.

PASIRINKTO EPIZODO ILLUSTRACIJA

